

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
 Brașov, piața mare nr. 30.
 Serisori nefrancoate nu se
 primesc.
 Manuscrisurile nu se retrimit.
 Inscrise
 se primesc la Administrațiune
 în Brașov și la următoarele
 birouri de anunțuri:
 În Viena la M. Dukas Nachf.,
 Max. Augenthaler & Emerio Les-
 par, Heinrich Schalek, A. Op-
 pelik Nachf., Anton Oppelik.
 În Budapesta la A. V. Golber-
 ger, Ekstein Bernat, Iuliu Le-
 opold (VII Erzsébet-körut).
 Prețul inserțiilor: o serie
 garmond pe o coloană 10 bani
 pentru o publicare. Publicări
 mai dese după tarif, și învo-
 iată. — RECLAME pe pagina
 8-a o serie 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXX.

„GAZETA“ iese în fiecare zi
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 24 cor., pe șase luni
 12 cor., pe trei luni 6 cor.
 Nr. de Duminică 4 cor. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase
 luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 Nr. de Duminică 5 fr. pe an.
 Se primumeră la toate ofi-
 cile postale din țară și din
 afară și la d-nii colectori.
 Abonamentul pentru Brașov:
 Administrațiunea, Piața mare
 țargul-înalt Nr. 30, etajul
 I. Pe un an 30 cor., pe șase
 luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
 Cu două săptămâni: Pe un an 24
 cor., pe șase luni 12 cor., pe
 trei luni 6 cor. — Un esem-
 pliar 10 bani. — Ațat abona-
 mentele, cât și inserțiunile
 sunt a se plăti înainte.

Nr. 37.

Brașov, Sâmbătă 17 Februarie (2 Martie).

1907.

Un procedeu regretabil.

În anii ultimi nu numai odată ne-am manifestat în coloanele acestui ziar adâncă nemulțumire și îngrijire, pentru că se tot înmulțeau semnele de decădere a disciplinei morale naționale în sânul păturei intelectuale a poporului nostru. De un timp încoace aceste semne deveniră tot mai dese, drept urmare mai ales a oportunismului ce a început să predomină acțiunile politice ale noului curent. Ca prototip al oportunismului celui mai desmățat, care se lapadă de orice disciplină morală și-și pierde simțul pentru cinstea națională, a ajuns să figureze ați un personaj din Bănat, care se intitulă „Prezident al comunității de avere din Caransebeș, deputat dietal și conzilier de curte“.

Știe toți de cine este vorba. Faptele antinaționale ce le-a săvârșit acest om, devenind unealta celor dela stăpânire, l-au făcut celebru. Nu trebuie decât să amintim chestiunea gimnaziului din Caransebeș care prin slugăria lui a luat niște proporții atât de hidoase în detrimentul intereselor de viață națională, ca să cunoaștem trista lui celebritate. Orice am auzi despre Burdia Szilard, după cele întâmplate, nu ne mai poate surprinde. Ceea-ce ne surprinde însă și trebuie să ne surprindă este încercarea unora de-a rehabilita pe acest „domn conzilier de curte și deputat dietal“ înaintea opiniei publice românești, este atât de ciudată în felul ei această încercare ce-o face „Telegraful Român“ din Sibiu în numărul său ultim încât nu s'a putut să trecem peste ea cu tăcere. Ori cât de oportunist ar fi direcțiunea politică a confrăților noștri de la numita foaie, o spunem sincer că nu ne-am așteptat să se facă tocmai în momentele de față apărătoarii reputațiunii lui Burdia.

Cetitorii noștri își vor aduce aminte de articolii, ce s'au fost publi-

cat în toamna treaută cu semnătura lui Burdia, în „Budapester Tagblatt“, organul evreo-maghiarului Iulian Weisz care a fost ales, cu concursul gendarmilor, deputat la Bocșa. În acești articoli au fost atacată biserica și așezămintele ei, clerul și instituțiunile noastre culturale. „Telegr. Rom.“ a fost cel dintâiu care a dat alarmă din cauza atacurilor lui Burdia. Au trecut mai multe luni de atunci și Burdia n'a aflat cu cale a răspunde, deși i s'a ripostat destul de energic din partea întregii pre-se române.

Acum de-odată ne pomenim în „Telegr. Rom.“ c'o declarație a d-lui Burdia, pe care n'o face acesta, ci lucru ne mai pomenit, o face însăși „Telegr. Român“. Cu cât e mai curios acest mod de procedere, cu atât bate mai mult la ochi intervenirea foaiei sibiene pentru spălarea harapului de la Caransebeș.

Burdia să fi făcut adevărat în fața unui amic al ziarului sibian oare cari declarațiuni, din cari „Telegr. Rom.“ trage concluziunea, că articolul sus amintit al lui Burdia „n'a fost gândit așa cum a fost scris și cum a fost publicat“.

Comunicarea deputatului dietal și consilierului de curte, despre care e vorba, se rezumă în următoarele: Burdia să fi ținut că n'a atacat biserica și instituțiunile ei, ci a voit să dojenească numai anumite persoane, cari sunt membre ale corporațiunilor înalte bisericesti, fiindcă fac politică care ar fi stricăcioasă poporului român. Spune că așa a fost gândit și contemplant articolul lui, dar redacțiunea care l'a publicat a făcut greșala.

N'a rectificat până acuma greșala ci a așteptat mai întâiu să se așeze valorile dușmăniei contra lui. În fine își laudă „politica sa“ care crede a fi mai de folos ca „politica intransigentă“ a deputaților naționaliști.

Din însăși declarațiile pretinse rezultă dar, că și articolul din „Bud-

Tagbl.“ i l'au făcut alții și Burdia l'a semnat numai ca un mameluc supus. Și tot mai are acest om tupeul să vorbească de „politica sa!“

Dar n'avem de a face cu el, ci accentuăm repezit mirarea noastră asupra modului cum „Telegr. Rom.“ umblă a-l scoate din incurcătură, găsind că omul nu e așa cum se arată și cum sunt faptele lui, că el toate le gândește altfel și deci tot respectul înaintea „conzilierului de curte și deputatului dietal.“

Nu mai trebuie să perdem cuvinte spre a arăta cât de mare este rătăcirea ziarului sibian și cât de mult păcătuiește față cu disciplina morală națională când se folosește de un astfel de procedeu, făcându-se apărătorul reputației lui Burdia Szilard, care, dacă a vrut să se rectifice, era dator s'o facă de mult și nu indirect printr'un amic al „Telegr. Rom.“ ci de-a dreptul cu semnătura sa în foaia în care s'au publicat inzultele față cu biserica și națiunea română.

Miniștrii ungari la Viena. Eri înainte de amiazi a conferit ministrul-președinte Wekerle două oare cu ministrul-președinte austriac Beck. Nu s'a publicat nici un comunicat despre această conferență. Se zice însă că Wekerle a precizat punctul de vedere al guvernului ungar și a făcut în numele acestuia propunerile cu privire la modalitatea continuării și finalizării negocierilor pentru pact. Aceste negocieri, se zice, nu vor dura mai lung ci cel mult până în luna lui Mai și că până atunci, probabil, se va ivi necesitatea să se țină de repetite-ori mare conziliu de coroană. Se pare deci că tot dela Monarchul așteaptă și o parte și alta sprijinirea postulatelor sale.

Proiectele lui Apponyi privitoare la salarizarea învățătorilor au fost primite în general de către comisiunea pentru învățământ a dietei în ședința din 28 Febr. n. Comisiunea a trecut apoi la dezbaterile speciale a proiectelor. Ministrul Apponyi a declarat, că scopul proiectelor este de a face, ca salariile învățătorilor de stat și dela școalele comunale și confesionale să

fie cât mai egale. Învățătorii să fie liniștiți, că ceea ce n'au putut dobândi acum, vor dobândi cu timpul. Ministrul încheie vorbirea sa declarând, că direcțiunea politică sa culturală este ca toate instituțiile de învățământ din țară să devină școli naționale.

Contele Andrassy și garanțiile constituționale. Se vorbește mult de hotărârea ministrului de interne Andrassy de a merge în curând la Viena, ca să ceară dela Majestatea Sa prealabila aprobare a proiectelor sale de lege, relative la garanțiile constituționale, ce voește să le creeze în înțelesul învoirii din anul trecut a coaliției cu coroana. Se știe, că una din cele mai tari garanțe de felul acesta vede Andrassy în fortificarea autonomiei comitatelor. După ultima versiune Andrassy să fi declarat, că sau va putea dobândi dela coroană încuviințarea amintitelor garanții, sau dacă nu, se va retrage și va trece în opoziție. În cazul din urmă s'ar sparge coaliția și ar veni la cărmă un guvern, compus numai din independiști, în afară de ministru-președinte Wekerle. Și acest guvern va avea, firește, misiunea de a continua politica de azi pe baza dela 1867. Ce ar și putea face alta? Ei bine, tocmai aici ar avea de gând Viena să aducă lucrurile, ca astfel partidul independist, care și-a pierdut mult din vaza sa, s'ajungă a fi cu de-săvârșire compromis în fața masselor poporului maghiar.

Investigarea mandatului dela Zorlent, intreruptă încă în luna Novembrie a. tr., s'a relnceput Luni la Gavoșdia și va ținea probabil întreaga săptămână. Comisar e d-l Dr. Nyáry Béla. Apărător e d-l Dr. Aurel Vălea. Până acum — scrie „Drapelul“ — nu s'a fasonat nimic de seamă în defavoarul mandatului d-lui Dr. Stefan Petroviciu, care petrece de prezent la Seghedin.

Din camera română.

Fiind la ordinea zilei greva universitară, provocată de cunoscutul proiect de lege al ministrului de culte Dissescu, credem de interes a da în extras unele din vorbirile rostite asupra acestui proiect în ședința de Mercuri a camerei. Sunt vorbirile d-lor P. Carp și T. Ionescu, cari au fost mai mult remarcate.

D-l P. P. Carp: Chestiunea e dacă actualul proiect de lege e merit să aducă

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

(3)

Sânge pentru sânge.

Povestire de-a-matină. — De Ivan Nović.

(Urmare.)

Soarele se ridicase binisor peste piscurile muntilor negri, când Ivan se deșteptă. Se simțea mai întărit, dar capul îi dureau, ochii îi ardeau, fața-i era murdară și desfigurată de sângele ce se închegase pe ea. Uimit se examina uitându-se la hainele lui pline de sânge.

Cu încetul părea că-și recunoaște situația, se ridică și-și întinse membrele amorțite.

Din depărtare pătrundea până la el un cântec melancolic tremurător. Il cunoscu, era acel cântec, pe care adeseori îl cânta și el odinioară, de mult. Cât de plăcută și dureroasă în același timp era melodia, îi părea că recunoaște chiar și vocea. Se apropia de coastă și privi în jos spre terasele înguste.

Pe jumătate acoperit de ramurile unui oliv noduros observa un bărbat tânăr înalt, care impletea cu sângețiu un gard din nule acoperit cu viță de vie. La câțiva pași o ființă sveltă femelască aduna le-

gume. Acum le așeză într'o legătură și-l chemă pe bărbat să-i ajute. El vorbeau, râdeau și glumeau împreună.

Ivan îi privea mușcându-și buzele și cu ochi scânteitori.

Femea râdea cu bobot când bărbatul de jos voia să o prindă, dar ea-i scăpa sărindu-i din cale și el după ea. Acum o ajunse și cuprinzându-i talia o ridică în sus cu un strigăt triumfător.

Din fața lui Ivan dispăru tot sângele. Acum cei doi se despărțiseră, dar râsul lor tot mai râsuna prin prejuri.

Femeia se întoarse spre legătura cu legume, o vorbă glumeată mai zise către bărbatul ei, apoi își întoarse spatele și cu pași ușori alergă spre sat. Bărbatul se uita o clipă după ea, apoi se întoarse iarăși la lucrul său.

Ivan a urmărit-o cu privirea până a dispărut după colibe ce se vedeau. Apoi își îndreptă iarăși atențiunea asupra bărbatului muncitor și cu o hotărâre sinistră porni spre el. Se apropia de el câțiva pași cu fața desfigurată de sânge. Surpriză și groază se oglineau pe fața muncitorului; el scăpa din mâni nieliile și involuntar puse mâna pe mânerul cuțitului său.

— »Milan Smoljonek«, răsună apăsat din gura lui Ivan.

Cel agrăit se cutremură, dar încă tot se mai uită mut și cu nesigurantă la străin.

— »Era un timp când tu mi-ai fi agrăit la revedere cu »bine ai venit«, tu mă numiai frate și pretin bun.«

— »Tu — tu să fi oare Ivan? Pe Dumnezeu, el este! Fi binevenit, amice.«

— »Nu vreau să-ți storc cuvinte de salutare. Ține, ce nu dai bucuros!«

»Vorbești în enigme, nu te înțeleg. Un ris sarcastic, amar, fu răspunsul.

Incurcat căuta Milan după cuvinte. — »Imi vine a crede, că tu-mi refuzi amiciția.«

Ivan nu răspunse nimic și-i respinse cu putere mâna oferită.

— »Tu ești bolnav, rănit — cum areți?«

— »Ca unul care a fost înșelat, despoiat.«

— »Despoiat?! De cine? De unde acest sânge pe tine?«

— »Sânge?... Dela tine — prin tine!« isbucni Ivan furios.

Cei doi bărbați se măsurară în tăcere. Unul cu furie suprimată, celălalt cu o uimire crescândă și cu groază.

— »Cine a fost femeia, care mai n'ainte a plecat de aici?«, răcni Ivan.

— »A fost soția mea!«
 — »Teuta, fața lui Zuppanowitsch?«

— »Ea a fost!«
 — »Mizerabila!«

Atunci se infuriă și celălalt și strigă: »Ține-ți gura, ori se cred că ești nebun?«

— »Nebun! Da — nebun am devenit prin tine — căne!«, șueră Ivan și cu violența unui tigru se aruncă asupra celuilalt.

Acesta nu era tocmai nepregătit și-și respinse adversarul cu braț puternic. Din nou însă Ivan îl înhăță și în momentul următor cei doi rivali se svârcoleau într'o luptă sălbatică. Ivan desfășura o putere de nebun și-l respinse, în atacul său, cu furie pas de pas; Milan încă tot mai ținea în mâna dreaptă cuțitul, iar cu stânga se apăra de strângerile turbate ale lui Ivan.

Lupta deveni tot mai furioasă, vestmintele se spintecau pe ei și amândoi gemeau și suspinau.

Acum Milan își desfășură toată puterea. Simțea că e vorba de viață și de moarte. Toți mușchii și toate vinele le erau până la extrem încordate. Milan se împedea de o rădăcină, căzu în genunchi și lovit de o împunsătură groaznică a potrivnicului său, căzu la pământ. În același moment simți Milan trupul greu al lui Ivan de-asupra lui; își simți grumazul strâns de o mână de fier, respirația i-se opri, sângele i-se închega. Plin de desperare își ridică atunci brațul și cu o puternică lo-

vre-o îmbunătățire învățământului. Nu numai în învățământ ci în toate ramurile administrațiilor generale ale statului se găsește o mulțime de lipsuri. Cum se poate că într-o țeară cu oameni inteligenți, toate dar absolut toate să lase de dorit?

Prima cauză e că ne-am întins prea tare. Ne-am dat o organizație prea întinsă. De aceea magistrații sunt luați de la un club, profesorii sunt luați de unde i-am găsit. De aceea ori unde ne-am arunca privirile, vedem că dacă este o țară, care nu e administrată, aceasta e iubita noastră țeară.

Aceasta e una din cauzele relelor. D-l ministru de instrucție vrea să îndrepte răul cu crearea de catedre, cu desființarea docenților și cu alipirea pe lângă universitate a școlii de științe de stat etc. Cu forțele actuale de-abia putem avea licențiați. Acești licențiați sunt de o slăbiciune desesperantă. Așa dar, fiind că universitățile noastre nu pot produce licențiați serioși noi cerem doctoratul!

Nouă ne lipsesc oamenii. De unde în streinătate, când se ivește un loc liber, se face numirea după adânci chibzuri, dv. dintr-o dată vreți să creați 34 de catedre. Nu admir curajul, care l-ați arătat pe banca ministerială, căci e ușor să ai curaj cu o majoritate gata ori când să te aprobe cu entuziasm; admir însă curajul cu care veniți să înființați 34 de catedre într'un timp, când toți recunoaștem că n'avem oameni. Eu cred că prin aceasta se angajează viitorul și aveți o grea răspundere.

Sunt contra numirilor profesorilor de către guvern. Nați renunțat cu desăvârșire la aceste numiri. Ați păstrat acest drept într'un chip deghizat. Voiți numai concurs, — spuneți-o! Voiți numai numiri — spuneți-o! Iar să păstrați toate formele, pentru a numi profesor pe cine vreți, — aceasta nu se poate.

Ați desființat docența pe motiv că oameni incapabili se strecoară la profesorat. Spuneți-mi unul din asemenea docenți care s'a strecurat în profesorat? Nici unul. Prin urmare nici prin această măsură n'ați asigurat bunul mers al universității. Dar cu școala de științe de stat? O școală unde sunt primiți tot felul de elevi și unde se admit profesori fără nici un titlu. A trebuit să vie d-l Dissescu ca să facă această școală deopotrivă cu universitatea.

Care a fost atunci interesul acestei legi? Eu îl găsesc numai în cifra de 34 de profesori, pe cari aveți să-i numiți.

Dacă vrem să nu surpăm încet-încet întreaga bază a statului acestuia, să luăm seama la puțină forță pe care o au partidele politice în țara aceasta. Constituția actuală e o haină prea largă pentru noi. Eu nu a-și primi însă ca ea să se schimbe. Nu constituțiile fac fericirea unei țări, ci modul cum ele se aplică. Ne-am dat o constituție prea liberală. Partidele sunt toate slabe la noi, pentru că au partizani numai prin guvern. Și astăzi am ajuns la sfârșitul carierei mele să lupt împotriva unei părți a propriului meu partid, care vrea să facă conservatism budgetar. Cu asemenea politică bugetară numai la rezultate bune nu putem ajunge.

Ei bine, prin actualul proiect de lege se tinde să se dea dezvoltare tot mai mare politicii budgetare. se tinde să se introducă și la universitate această politică. Prin această lege nu compromițeti numai

reputația momentului, ci și a viitorului. De aceea vouă lupta din toate puterile mele contra ei și pe cât îmi va sta în putință, voi căuta să o zădărnicesc.

D-l Take Ionescu ministrul finanțelor spune că d-l Carp a mers cam departe cu procesul de intențiuni pe care l'a făcut d-lui Dissescu, dar va dovedi, că acum 16 ani d-l Carp a subscris principiile de cari se călăuzește proiectul de lege al d-lui Dissescu. Face un scurt istoric al încercărilor făcute în 1887 de d-l Dim. Sturdza și ale d-lui Maiorescu pentru reformarea învățământului superior, încercări nereușite și citește programul partidului conservator, din Ianuarie 1892, pentru reformarea învățământului de toate gradele, program semnat de miniștrii de atunci între cari era și d-l P. Carp. Acest program prevedea între altele în ce privește facultatea de drept, înființarea agregărilor și crearea catedrelor cari lipseau.

Prin urmare reforma învățământului superior e o năzuință bine stabilită pe care de 16 ani partidul conservator o nutrește. Ministrul Dissescu n'a făcut decât să întârziească această năzuință. Bine înțeles însă că nici acest proiect nu e perfect și că multe lucruri din el se pot schimba, nu avem pretenziunea să fie *nolli me tangere*.

Combate apoi, argumentul d-lui Carp că proiectul e o încercare de a pătrunde politicile în universități și spune că opoziția nu se supără de faptul că partidul conservator stă la putere, ci de acela că nu stă degeaba, că produce. Desaprobă agitațiunea anarhică, care s'a pornit contra legii d-lui Dissescu.

Egalizarea universităților e bine să se facă. Să fie egale universitățile de la Iași și București din punct de vedere al calității. Nu e nevoie însă ca ambele universități să aibă același număr de profesori.

D-l Carp își face o foarte greșită idee când își inchipuie că n'avem în țeara aceasta 18 oameni pentru drept și 9 pentru medicină.

Sunt azi doctori tineri în țara noastră, pe cari dacă nu i-am prinde acum îi pierdem pentru todeauna. Oamenii de valoare cum au fost Al. Lahovary, Eugen Stătescu, Peucescu, cum sunt Ion Lahovary G. C. Arion și alți mulți n'au putut intra în universitate, căci au căzut la recomandare. Se pare că o selecțiune pe dos s'a făcut acolo.

D-l Carp face rău că-și așază pesimismu. Acuzațiunea d-sale, că partidul conservator devine un partid conservator budgetar, nu e întemeiată.

Partidul conservator pentru a putea trăi, a simțit nevoia de a fi expresiunea reală a țarei de a-și asimila ceva din firea ei. Viața modernă e așa: ori i-te adaptezi ori pieri! Noi nu voim să perim, ci să trăim.

Din parlamentul german.

În Reichstag-ul german se continuă discuțiunea proiectului de adresă. Șeful socialiștilor dep. *Bebel* a rostit Marți un discurs contra cuvintelor zise de prințul Bülów și de dep. *Bassermann* contra social-democrației și a centrului și a zis că susținerea reciprocă a partidelor contra cărora era îndreptată scrisoarea prințului de Bülów, nu poate fi decât firească. În

viitoarele alegeri acest acord nu va mai fi nevoie. Social-democrația va câștiga perderile avute. Ministrul prusian cu prințul Bülów ca șef, a zis oratorul, este încarnățiunea ori cărei stagnări culturale.

Prințul de Bülów a răspuns îndată, zicând că nu s'a cheltuit nici un ban din fondurile oficiale pentru scopuri electorale și că înfrângerea social-democrației este binemeritată și o pedeapsă pentru atitudinea pressei socialiste, ca și pentru terorismul despotice al partidului, pentru escesele contra lucrătorilor cari au vrut să lucreze. A fost o pedeapsă pentru politica negativă și sgomotoasă a social-democrației, care a vrut să mănă masele la răsvrătire, o pedeapsă pentru lipsa de sinceritate în agitațiunea socialistă și pentru atitudinea nepatriotică a socialiștilor. Socialiștii germani au pus ideile internaționale pe deasupra intereselor naționale. Aserțiunea ziarului »Vorwärts«, că noi vrem prin Africa de sud să cucerim posesiunile engleze este o calomnie infamă (Applauze). Un mare zgomot se produce printre socialiști cari protestează contra cuvintelor prințului de Bülów. Bülów continuând zice că intențiunile atribuite guvernului nu au existat nici-odată. Aceste minciuni au avut de rezultat, că în străinătate s'a socotit rezultatul alegerilor ca amenințător pentru pace, pe când în realitate Germania întreține cele mai bune relațiuni cu toate puterile și că aceste relațiuni au fost consolidate. Victoria burghezimei a fost dobândită cu propriile forțe ale ei, cu ajutorul libertății celei mai depline și ea trebuie să rămână ca o redesteptare politică și socială. Prințul Bülów termină zicând, că crede că va veni o zi când vom privi mișcarea social-democrației ca vindecată ca o boală trecută, ca un vis confuz. (Vii aprobări).

În ședința de Mercuri a vorbit între alții deputatul polon prințul *Radziwill*, zicând că numai de liberalism nu se poate vorbi în fața unei politici, care tractează pe cetățenii din ținuturile polone, cum tractează proprietarii de vânat revirurile lor de vânătoare. Mai bine s'ar potrivi a se zice că politica aceasta este o politică a desmoștenirii.

Secretarul de stat *Posadowsky* zice, că de repetate-ori a atras atențiunea, că cestiunea polonă este o cestiune specială prusiană, care nu-și are locul în parlamentul central german. Măsurile guvernului prusian față cu Polonia nu se bazează pe volnicie, cum a zis prințul *Radziwill*, ci pe legi aduse pe cale legitimă. Prințul nu are dreptul de a se gira ca deputat special polon. Fiecare deputat reprezintă în tregul popor.

Limbajul acesta seamănă cu ou cu ou cu limbajul fericitorilor de popoare din dieta ungară. Par' că auzim pe *Andrassy* zicând, că deputații naționaliști n'au drept a se gera ca Români sau Slovaci în dietă și că pot să treacă numai ca reprezentanți ai națiunii unitare maghiare.

Ziarele germane comentează discursul cancelarului Bülów și constată că a avut un deplin succes atât din punctul de vedere al faptelor expuse, cât și din punct de vedere oratoric.

Ziarul francez »Le Temps« comentează deasemenea desbaterile de Marți ale parlamentului german. Din punctul de ve-

dere internațional prezintă o mare importanță discursul cancelarului Bülów și trebuie relevat mai ales faptul, că poporul german e pregătit să se sacrifice când interesele patriei o vor cere.

»Într'adevăr — urmează ziarul francez — am constatat îndată după balotajii, că caracterul noului parlament e național. Ne bucură că părerea noastră a fost confirmată de însuși cancelarul și nu ne asociem la părerea generală că e un pericol pentru celelalte state caracterul național al parlamentului german.

»In ori ce caz trebuie să constatăm că Germania este singurul stat în care parlamentul a fost ales de vre-o 30 de ani încoace nu din considerații politice ci din cele naționale.

»Și în actuala stare socială și politică, în care se află Europa — Germania e singurul stat în care un apel făcut la patriotismul poporului e încoronat de succes. Aceasta e o mare superioritate a Germanilor față de celelalte popoare.«

Cronica din afară.

Guvernul rus și noua Dumă. Ministrul de finanțe al Rusiei *Kokovzov* a telegrafat agenției departamentului său din Berlin, că svonurile cu privire la o eventuală disolvare a Dumei și instituirea unei dictaturi militare sunt neadevurate. Ministrul de finanțe declară, că guvernul va face tot posibilul pentru a putea lucra în comun cu noua Dumă.

Anglia și relațiile dintre Italia și Austro-Ungaria. Ziarul italian »Stampa«, publică din sursă diplomatică un articol, în care arată că regele *Eduard* al Angliei se străduiește să stabilească bune relații între Italia și Austro-Ungaria. Aceste eforturi sunt de sigur primite cu neplăcere în Berlin, dar ele sunt cu atât mai plăcute Angliei și Franței. Articolul se ocupă apoi de de conferința dela Haga și arată că această conferință pregătește Germaniei surprize neplăcute.

Obstrucțiune în Serbia. Din Belgrad se anunță: Partidul tinerilor radicali a decis să înceapă obstrucțiunea în Skupcină cu ocazia desbaterilor bugetelor. Ei motivează această hotărâre prin purtarea samavolnică a administrației și a poliției contra radicalilor. Tratatul de comerț vor fi totuși votate, deoarece radicalii nu vor să facă greutăți guvernului pe această chestie.

Războiul ruso-finlandez. În cercurile politice din Petersburg, produce mare senzație știrea, că un războiu e inevitabil între Rusia și Finlanda. Finlanda e gata de războiu și așteaptă numai momentul ca în Dumă să se înceapă discuțiunea asupra diferitelor uniuni finlandeze. Semnalul va fi dat de către corpurile de grăniceri și se vor lua măsuri ca în Petersburg nici să nu știe de începutul atacurilor. Întru cât comunicația va fi intreruptă. Se crede că finlandezii vor fi sprijiniți și de 2 puteri mari, fără a se ști de cari anume.

Chestiunea gimnaziului din Caransebeș în congregația comit. Caraș-Severin.

În raportul publicat în nrul nostru de alături despre congregația comitatului Caraș-Severin, am făcut amintire și de discursul d-lui dep. *Coriolan Brediceanu*, care a luat cuvântul la pct. 34 al ordinii de zi privitor la aprobarea deciziunilor mai multor comune din fostul confiniu militar, cari se referă la sumele votate fondului pentru înființarea unui gimnaziu maghiar în Caransebeș. Iată după »Drapelul« discursul d-lui *Brediceanu*:

»Mai înainte de toate întreb pe d-l vice-comite, că comunicat-s'a comunelor respective că gimnaziul proiectat în Caransebeș va fi cu limba de propunere ungu-rească, fiindcă e imposibil ca comunele curat românești, cari nici speșele școlilor locale nu le pot suporta, să voteze pentru un gimnaziu cu limba de propunere ungu-rească așa sume considerabile? Și de bună seamă au fost în credința că gimnaziul din Caransebeș va fi natural cu limba de propunere a populațiunii grăniceresti, cu limba de propunere română. Corectă și justă poate fi o votare de ajutor numai, dacă se spune lămurit că pentru gimnaziul cu limba de propunere ungu-rească se cere acel ajutor, altcum comunele au fost în eroare și în neștiință când l'au votat.

»Just, echitabil și corect ar fi ca gimnaziul din Caransebeș să fie cu limba de propunere română, căci aproape totalitatea locuitorilor fostului confiniu militar e curat românească și chiar după dispozițiunea legii de naționalități, statul ar trebui să înființeze în ținuturi locuite de Români gimnazii cu limba de propunere românească. Insuși înțeleptul patriei, Fr. Deák, a sus-

vitură implântă adânc cuțitul în spatele adversarului...

3.

Înainte colibelor din sat stăteau oameni în nelucrare, slobozind nori groși de fum din ciubucele lor. Femeile cu furcile în brâu vorbiau cu mare interes despre întâmplările însemnate, ale căror martore au fost. Abia cu două ciasuri mai înainte alergase *Milan Smoljew* cu capul gol, desprat, cu îmbrăcămintea în disordine pe stradă în jos, rugând pe cei care-i stau în cale să-i vină în ajutor ca s'ascundă cadavrul lui *Ivan*. Urmat de o ceată de femei curioase și de copii a plecat cu o parte din ei și peste puțin se mișca cu pași înceți un conduct spre sat în jos. Patru dintre bărbați purtau o targă provisorie, pe care era așezat trupul lui *Ivan*. La intrarea în sat le eși spre întâmpinare un tânăr volnic. Fără de a da vr'un semn, conductul se oprî.

Tânărul se apropia de targă, aruncă o privire inspăimântată asupra feței diforme care se afla înaintea lui cu ochii închiși, luă apoi mâna care atârna pe marginea țargei în mâna sa, ingenunchiă și depuse o sărutare pe buzele îngălbenite. Se sculă apoi și cu ochii înflăcărați de mânie își aruncă privirea spre ceata de oameni și se oprî drept în fața lui *Milan*.

— »*Milan Smoljew*«, strigă el, »eu *Dimitri Ovrenowitsch* întreb, dacă este adevărat ceea-ce știe deja tot *Ubalacul*, că acesta de aici, fratele meu, a căzut sub mâna ta?«

Milan Smoljew sta câțiva pași la spatele țargei, ca un tip al nehotărîrii, și răspunse cu voce apăsată: »Ce-mi folosește orice cuvânt... singur el, *Ivan Ovrenowitsch*, ar putea dovedi, că eu n'am făcut altceva, decât mi-am apărat propria viață.«

Dimitri făcu bărbaților semn să plece și aceștia ridicară din nou povara.

În momentul următor o tânără femeie se apropia grăbită, și plecându-se adânc peste corpul fără viață, baretul îi căzu de pe cap și părul ei desvâlnindu-se, acoperi ca un văl de jale fața mortului. Deodată însă tresări strigând.

»*Dimitri Ovrenowitsch*, tu te înșeli — eu aud cum îi bate inima, fratele tău trăiește încă. Grăbiți, voi oameni, duceți-l în casa lui *Milan*.«

Un semn din partea lui *Dimitri* reținū pe oameni a-i asculta rugarea. Tânăra femeie pași însă hotărîtă spre el și zise: »Tu nu poți refusa *Dimitri*, tot minutul este scump pentru viața lui.«

— »E fratele meu, nu-l sufăr la vatra noastră!«

Tânăra femeie prinse într'aceea marginea țargei și împinse pe bărbați la o parte; aceștia împotrîvindu-se strigară: »Iată-l pe *Juro Milogei*, bătrânul, el are să decidă.«

Acesta se apropia de rănit cu o privire scrutătoare zicând: »În lături cu cearta în fața acestui sânge. De ce să-l mai duceți până 'n capul satului? Nu vedeți că viața lui atârână de un fir de păr? Grăbiți femei și aduceți apă, rachiu și cărpe.«

Dimitri asculta în tăcere, se mai uită odată cum bărbații puseră targa jos, apoi se îndepărtă cu pași mari.

Rănitul fu ridicat apoi de câteva brațe puternice și dus în casa lui *Milan*.

Femeile din vecinătate își oferiau ajutorul, dar bătrânul *Juro* îi îndepărtă până la ultimul om, de pe prag.

Rănitul fu desbrăcat cu precauțiune, apoi îi spălă răna. Aceasta se afla cu o palmă mai jos de spete. Clătînd din cap *Milogei*, o esamină și se convinscă că cuțitul a pătruns adânc până 'n prăsele.

Intr'aceea se improvisă un pat din foi de cucuruz și din piei de capră, pus în fundul unei încăperi, pe care fu așezat rănitul.

(S'a urmat.)

ținut aceasta cu ocaziunea desbaterii legii de naționalități într-o vorbire clasică, făcându-i atenții pe Unguri la faptul, cătă pledeacă a fost pentru elementul maghiar timpul când ei trebuiau să învețe în gimnaziul cu limbă de propunere nemaghiară.

»Eu mă mir că voi, cari cu mare pompă ați pus în această sală portretul lui Fr. Deák, nu vă sfițiți a-l desavua prin faptele voastre după moartea lui și nu vă temeți, că din ochii lui din portretul, care vă stă în față, vor picura lacrimi de desamăgire, cari sunt condamnarea procedurii nedrepte față de populațiunea românească loială și credincioasă a acestui comitat. Nu, nu vă sfițiți și nu vă temeți, căci ascultați de cei ce s'au lăpădat de principiile sănătoase pedagogice și de dorința adevărată a poporului, cărora li s'a gărbovit spărușarea de închinarea înaintea omnipotenței și cărora li s'a tocit limba de lingerea mânilor, cari isbesc în drepturile noastre firești.

»Et timpul — continuă d-l Brediceanu — să vă întoarceți și să ascultați glasul nefalsificat al poporului și al celor ce apără drepturile lui. Acum ar fi prilejul să vă întoarceți la respectarea legii și la implinirea dorinței generale a poporului român, înființând gimnaziul din Caransebeș cu limba de propunere română. Prin această procedură ați câștiga simpatia populațiunii și s'ar dovedi, că începeți a vă îngriji și de binele poporului românesc. Altcum și acest gimnaziu va fi pus în serviciul maghiarizării. În contra înființării gimnaziului nu ne opunem, dar ca să poată fi adevărat focular de cultură, trebuie să fie cu limba de propunere românească, limba poporului din ținutul Caransebeșului.

»De aceea propun, ca ajutoarele votate din partea comunelor respective numai cu acea condiție să se aprobe, ca gimnaziul proiectat din Caransebeș să fie cu limba de propunere românească. Vă rog a primi acest amendament.»

Se știe că majoritatea n'a primit amendamentul și a aprobat deciziunile comunelor în toată întregitatea lor.

Suspendarea cursurilor la universitatea din București.

— 28 Febr. n. 1907.

Eri seară la oarele 7 a fost afișată pe zidurile universității din București următoarea înștiințare, investită cu sigiliul rectoratului:

Înștiințare. Se aduce la cunoștința d-lor profesori ai Universității, întregului personal din institute și laboratoarele Universității, precum și studenților tuturor Facultăților, hotărîrea Senatului universitar luată în ședința din 13 Februarie 1907, în cuprinderea următoare:

Senatul universitar. Asupra hotărîrei consiliului universitar d-n 11 Februarie curent, comunicată prin d. președinte delegat d. I. Bogdan, de a se închide cursurile Universității până ce proiectul de lege asupra învățământului superior va fi adus înaintea consiliilor școlare legale; Considerând că prerogativele legale și autonomia Universității au fost lovite prin proiectul de lege propus Parlamentului, asupra învățământului superior; Considerând ofensele grave ce se aduc tuturor profesorilor universitari prin raportul d-lui Bădărău asupra aceluși proiect; Considerând starea de turburare gravă, în care se găsește întreg învățământul nostru superior din aceste împrejurări; Considerând hotărîrea categorică a Consiliului universitar din 11 Februarie a. c.

Pe temeiul art. 58, aliniatul 4 din legea asupra învățământului superior; Senatul universitar decide: **Inchiderea tuturor cursurilor Universității din București până când se va suprima cauza care a produs grava tulburare a Universității.**

Această hotărîre este luată cu șase voturi pentru, două voturi contra (Dr. Toma Ionescu, C. Chiricescu) și o abținere (Dr. I. Cornoiu).

Rector C. Dimitrescu-Iași. Membrii Senatului: V. Urseanu, I. Bogdan, E. A. Pangrati, D. Voinov, dr. M. Peirini-Galati, dr. Toma Ionescu, C. Chiricescu, I. Cornoiu.

Pe temeiul acestei hotărîri, Noi rectorul Universității din București, **declaram închise toate cursurile Universității și lucrările în seminarii, institute și laboratorii, până la nouă dispozițiuni.** Invităm pe toți d-nii profesori și personalul universitar să se conforme acestei deciziuni. Invităm pe studenții tuturor facultăților să respecte în ordine această hotărîre a Senatului universitar. — 14 Februarie 1907.

Rector: C. Dimitrescu-Iași; secretar: Gr. Cernescu.

O mare parte dintre studenții sunt de partea profesorilor greviști, pe când ceilalți sunt contra. Aceștia din urmă sunt în cea mai mare parte funcționari și bursieri ai statului. **Unii dintre profesorii contrari greviștii au hotărât să țină cursuri.** Astfel d-l Tanoviceanu, profesor la facultatea de drept, s'a dus azi dimineața la universitate, ca să-și țină cursul, ceea ce abia a putut face, din cauza, că a fost întrerupt și huiduii de studenții greviști. Agitația printre studenți e mare. Studenții vor ține deseară împreună cu profesorii greviști o mare întrunire în sala Eforiei.

În cercurile politice guvernamentale se desminte categoric svonul, că ministrul Disescu și-a dat dimisia. Toți membrii guvernului s'au declarat solidari cu proiectul ministrului Disescu.

Guvernul a luat cele mai serioase măsuri pentru a împedea eventualele turburări. Astfel atât ieri, cât și astăzi garda de la camera deputaților și de la Senat a fost întărită, iar câteva regimente consemnate în cazarme.

Programa „Sezătoarei“.

Budapesta, 25 Februarie 1907.

Vă rog să mai publicați următoarele pentru partea reprezentativă a Sezătoarei.

Concertul va începe cu monumentală operă a d-lui Iacob Mureșianu: „Balada lui Brancoveanu“. Solii vor fi ținuți de d-nii Nicolae Brătean și Ștefan Mărcuș, elevi ai conservatorului de muzică și Augustin Monția, cand. prof. Acompaniamentul corul bărbătesc va da orchestra militară a reg. nr. 44 din loc. Dirigent Dr. Leonida Domide.

Ne credem dispenzați a mai face reclamă operelor d-lui Mureșianu, ori-cât este de altminteria publicul nostru e slab informat asupra estriordinarei valori ce o au compozițiile d-sale. Succesele de astă-vară la București și popularitatea mereu crescândă a bucăților scrise de d-sa, au spart în sfârșit ghița nerecunoașterii, adică mai mult numai a recunoașterii de care avusesse, până acum, parte cel mai original maeștru — până la un loc meritată, ca pedeapsă pentru nepăsarea sa. Pieșa asta încă numai în Blaj s'a cântat complet, acuma-s patru ani, pe urmă a fost dată uitării, și stă la aceeași înălțime cu »Erculeanul«. Alegerea ei pare a fi un omagiu al elevilor d-lui Mureșianu, — o mândră și mare ceată — adus cu dragoste și pietate învățătorului și maeștrului lor. Suntem siguri, toți prietenii și înțelegătorii artei așa de românești și așa de superioare a d-lui Mureșianu vor veni să demonstreze cu închinarea lor pentru artistul, care în sfârșit trebuie să ocupe locul de cinste și de frunte ce i-se cuvine. D-l Mureșianu va veni zilele acestea în capitală. Probele se vor face sub îngrijirea d-sale și la reprezentarea festivă va fi asemenea de față.

Tot așa de interesantă și de prețioasă va fi partea a doua: cântări de d-șoarele Valeria Pop și Virginia Gal, »artiste noastre« cunoscute tuturor, apoi ceva nou, punctele de vioară, executate de d-l Vasile Drumar, primul violonist în orchestra națională din Budapesta, unul dintre aceste talente mari, cari de sigur nu în mediul românesc, în țeara românească, își vor găsi acūși adăpostul și gloria. Comitetul aranjator zice că această parte e rezervată muzicii clasice. Asta nu-i lege marțială. S'ar putea ca lumea — nici nu zic publicul, asta e prea puțin — românească să nu ceară o doină și s'ar putea ca să nu se supună toți și toate bucușii la această dorință?

Partea a treia, încheierea, va fi culmea, va fi minunea admirată de cei câțiva streini buni și cuvințioși, ce vor veni cu drag în sânul nostru: serata etnografică. Cine n'a alergat s'o vadă la Sibiu, are acum prilej de a-și repara greșala. Serata se va da complet. D-nele Lucia Cosma și Veturia Triteanu vor pune coroana.

Dorim să știe înainte despre toate astea, să știe la ce vine, lumea care se pregătește a nu ne uita. O, dacă ar putea afla toată lumea cu ce zor, cu câtă însuflețire se fac toate pregătirile, pentru a procura tuturor cele mai fericite clipe de amintire — suntem siguri că nimeni nu s'ar indura să rămână acasă.

I. P.

ȘTIRILE ZILEI.

— 16 Februarie v.

Moartea unui binefăcător. Ni-se scrie: Luni în 12 Februarie a. c. v. a încetat din viață fruntașul din comuna noastră Satu-lung biserica Sf. arhangheli Ioan Păllăntia

membru al comitetului parochial și membru ordinar al agenturii asociațiunii Transilvaniei. Reposatul a fost unul dintre cei mai mari filantropi ai parohiei noastre. A fost membru fondator a fondului bisericești, din care se susține școala contribuind cu suma de 200 cor. A făcut pentru școală o fântână care la costat 400 cor. A dăruit bisericii 2 sfeșnice mari aurite în valoare de 220 cor. A făcut la curtea bisericii o poartă de fier care l'a costat 156 cor. A contribuit la turnarea clopotului celui mare din turnul bisericii cu suma cea maimare, adică cu 200 cor. La diferite reparaturi cu 60 cor. La catedrala din Sibiu cu 60 cor. A înzestrat strana sa cu 160 cor. Iar în ziua primă a anului acesta, când pentru ultima oră a mai venit la biserică, bolnav fiind, a chemat pe epitropii și preoții, pentru-ca încă fiind în viață să îndeplinească o dispoziție testamentară, ce era să urmeze după moarte, numărând la mână epitropiei 400 cor. în favorul fondului parochial. Comitetul parochial pentru multe și nenumăratele fapte frumoase a distins pe acest venerabil bătrân oferindu-i cel mai de frunte loc de ședere în biserică și eternisând faptele sale în piesania (analele) bisericii. A fost un om cinstit și venerat de toți câți l'au cunoscut. A avut o înmormântare frumoasă cu 7 preoți. Comitetul parochial a asistat în corpore. Onoruri i-au făcut elevi de școală cari l'au condus până la biserică în cântece de jale. Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată. — R.

Aniversarea prof. T. Maloiescu. Din București ni-se scrie cu data de 15 Febr. v.: Astăzi ilustrul profesor Titu Maloiescu și-a serbat a 66 aniversare a nașterii sale. Cu aceasta ocazie d-sa a primit numeroase felicitări atât dela profesori cât și dela studenți și dela alte persoane din toate clasele societății.

O nouă bancă românească. Ni-se aduce la cunoștință, că sub numele »Vulturul institut de credit și economii societate pe acție« cu sediul în Dicioșanmărtin s'a înființat un institut de bani, care-și începe activitatea cu 1 Martie 1907. Localul institutului se află în fața judecătorei cer-cuale și a caselor comitatului Târnaviei mici, în casele d-lui advocat Caluțiu.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat pe lista de colectă nr. 5 (colectant Ioan Teicu st. cl. VIII gimn.) Iosif Ania preot 4 cor., Ioan Teicu neguțător 4 cor., Adam Teicu econom 2 cor., Floarea Teicu 2 cor. toți din Iladia, suma 12 cor. Pe lista de colectă nr. 9 elevul Romul Onofreiu a colectat în Câmpulung suma de Lei 16-50. »Corvineana« institut de credit și economii 50 cor.

Primească marimimoșii donatori cele mai călduroase mulțumiri. *Diracțiunea gimn. gr. or. român.*

În chestia studenților ruteni. Consiliul comunal din Lemberg a luat următoarea hotărîre: »Consiliul orașului Lemberg protestează cu energie în contra ne mai auzitelor presiuni exercitate de ministrul justiției asupra funcționarilor justiției cu privilegiul anchetei făcute asupra demonstrației studenților la universitate. Consiliul comunal își exprimă indignarea ca acei cari au insultat poporul polonez în orașul Lemberg să rămăie nepedepsiți, precum și în contra nerușinatei ovații ce s'au făcut criminalilor. Consiliul comunal își exprimă convingerea că poporul polonez nu va suferi astfel de insulte și dezaprobă știrile dușmănoase răspândite de presa vieneză, a cărei atitudine e ostilă polonilor, — știri cari sunt menite să producă o idee falsă asupra dreptății și umanității cauzei polonilor.«

Din această hotărîre se vede cât de mare e antagonismul și ura între Polonii și Rutenii din Galiciă.

Convocare. Prin aceasta se convoacă adunarea generală a »Reuniunii femeilor »Sf. Maria« pentru înfrumșetarea bisericii din Cluj, care se va ținea în 10 Martie n. 1907 la orele 4 d. n. în localul cancelariei parohiale a bisericii române gr. cat. cu următoarea ordine de zi:

1. Deschiderea adunării.
2. Raportul general al comitetului.
3. Raport despre starea casei.
4. Alegerea unei comisii pentru examinarea rapoartelor.
5. Alegerea unei comisii pentru înscrierea de membri noi (în decursul adun. gen.).
6. Alegerea prezidenței.
7. Alegerea unui comitet pe 3 ani și a lor 6 bărbați de încredere tot pe 3 ani.
8. Eventuale propuneri cu privire la schimbarea statutelor.
9. Alte propuneri. Cluj, la 23 Februarie 1907. Pentru comitetul reuniunii: Ana A. Pop n. Lemeny presidentă, Dr. Iuliu Florian secretar.

Demonstrație pentru dezarmarea universală. Comisiunea internațională din

Berna pentru pace a convocat pe ziua de 12 Maiu pe toți amicii păcii la o mare demonstrație pentru dezarmarea universală.

Catastrofa de pe vaporul »Berlin«. Din Rotterdam se anunță: În timpul scăderii apei s'a putut merge foarte ușor până la distrusul vapor »Berlin«. S'a constatat că o cabină a rămas cu totul uscată. Pe o masă s'a găsit o cutie cu manșete. La această cabină n'au putut însă pătrunde cele 14 persoane rămase în viață așa că ele au trebuit să îndure zi și noapte îngrozitorul frig. Se crede că rămășițele vaporului vor fi scoase pentru a se căuta pachete în valoare de 1,200,000 florini, pentru cari s'a oferit ca recompensă 100,000 florini. Pentru găsirea diamantelor în valoare de opt sute mil lire s'a fixat de asemenea un premiu de un milion de coroane.

Banca comercială ungară din Peșta ne aduce la cunoștință că a înființat în Brașov (Târgul Grăului Nr. 9) și în Sibiu (Nagykörut Nr. 2) câte o filială. Aceste filiale sunt puse sub conducerea cunoscutei firme Jakob L. Adler & frate, societate de bancă în comandită.

Curățirea zăpezii din Berlin. Consiliul comunal a stabilit că curățirea zăpezii în cursul acestei erni a costat orașul Berlin un milion de mărci.

Duel între Rakovszki și Meray-Horvath. În urma conflictului cunoscut s'a duelați eri dep. Rakovszky cu sociologul cunoscut Meray-Horvath. Duelul s'a făcut cu sabia. Meray-Horvath a fost ușor rănit.

Interzicerea rochiilor cu trenă. Consiliul sanitar al orașului Praga a hotărât în ședința de Mercuri în urma propunerii unui membru al consiliului, să interzică purtarea trenelor. Această dispoziție, care până acum privea numai parcurile, se va estinde asupra întregului oraș. Pe viitor deci femeile nu vor mai putea purta rochiile cu trenă.

ULTIME ȘTIRI.

Viena. 1 Martie. În convorbirea miniștrilor Beck și Wexlerle s'a exprimat dorința reciprocă de a realiza un compromis. Guvernul ungar ar fi aplecat să accepte un pact de o durată mai lungă, dacă în schimb s'ar da Ungariei garanții noi.

București. 1 Martie. Azi după amiazi au sosit aici rămășițele pământestii ale generalului Lahovary. În mormântarea se va face mâne, Sâmbătă.

București. 1 Martie. O știre dela palat anunță, că Maj. Sa Regele va pleca în primăvara aceasta, îndată după închiderea parlamentului, la Mentone, în urma sfatului profesorului Dr. Noorden.

București. 1 Martie. Eri s'a cetit atât la Cameră, cât și la Senat decretul regal, prin cari se anunță prelungirea sesiunii extraordinare a Corpurilor legiuitoare, până la 15 Martie.

Câmpina. 1 Martie. Aseară pe la orele 10 s'a întâmplat o explozie la marea uzină electrică, fos. Lahmeyer. Explozia s'a produs la un cazan și a fost atât de puternică încât o parte din clădire s'a dărâmat. Sunt 2 morți și numeroși răniți.

Berlin. 1 Martie. Scafandrierii au scos eri la suprafață mai multe cadavre și obiecte prețioase de pe vaporul »Berlin«. Ei s'au scoborit apoi din nou pentru a continua cercetările. Inginerii vor încerca azi dacă e cu putință să se scoată la suprafață ruinele vaporului. Dacă aceasta nu va fi posibil, vaporul va fi distrus prin explozie.

Riga. 1 Martie. Eri dimineața au fost împușcați în baza sentinței tribunalului militar, 17 revoluționari cari au luat parte în Noemvrie 1905 la revolta din Tukum. Revoluționarii, în mare parte tineri, au păstrat perfectă liniște și seninătate până în ultima clipă. Unul singur a refuzat mângăierea preotului. Sentința a fost executată de 187 soldați. Cadavrele au fost depuse într'un mormânt comun.

Cazan. 1 Martie. Foarte mulți părinți continuă să-și vândă copii din cauza foametei. Astfel în ținutul Tintiușca, făta Halifana a fost vândută cu 100 ruble; în stațiunea Barnașovo, a fost vândută pentru 60 de ruble, fata Bibi Sagran de 18 ani; Bibi Domat, de 20 ani cu 60 ruble; Șanhai 17 ani, cu 70 ruble; în ținutul Sredni Baltai, fata Bibi-Asma, de 17 ani, a fost vândută cu 160 ruble; Hamdu Iza, cu 120 ruble. După spusele părinților toate aceste fecioare vor fi expediate în Caucaz.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu. Redactor respons. interim.: Victor Branicea.

„RÊŞNOVEANA“

instituit de credit și economii, societate pe acții în RÊŞNOV.

takarék és hitelintézet részvénytársaság BARCZA-ROZSNYON.

Convocare.

Onorații acționari ai institutului de credit și de economii »RÊŞNOVEANA«, societate pe acții în Rêşnov se invită la a III-a adunare generală ordinară, care se va ține în 9 Martie 1907 st. n. la 6 oare p. m. în localului institutului.

Obiectele de pertractare sunt:

- 1) Raportul direcțiunii despre gestiunea anului 1906.
  - 2) Raportul comitetului de supraveghiere.
  - 3) Deciderea respective aprobarea bilanțului pro 1906, darea absolutoriului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
  - 4) Concluz asupra împărțirii venitului curat.
  - 5) Schimbarea statutelor.
  - 6) Alegerea a 3 membrii pentru verificarea procesului verbal.
  - 7) Duplicarea capitalului social.
- Domnii acționari, cari voesc a participa la adunarea generală în conformitate cu §. 19 din statute, se avisează a depune acțiunile la cassa institutului, cu o zi înainte de ținerea adunării generale.

Directiunea.

Bilanț cu 31 Decembrie 1906. — Mărlég számla 1906 december hó 31.

ACTIVA — VAGYON:	Cor.	fl.	PASIVA — TEHER:	Cor.	fl.
Cassa în număr — Pénztári készlet	2381	99	Capital social — Részvénytőke	20000	
Cambii escontate — Leszámitolt váltók	135776	33	Fondul de rezervă — Tartalék alap	447	40
Lombard — Előleg értékpapirokra	780		Fondul cultural și binef. — Iótekonyczélú alap	20	88
Cont-Curent — Folyó számlák egyenlege	1705	68	Depuneri spre fructificare — Betétek tak. könyvecskékre	110600	55
Mobiliár — Leltárszámla			Reescont — Vizleszámitolás	9180	
10% amortizare			Interese anticipative pe 1907		
10% leirás	324		— Előlegezett kamatok 1907	258	48
Diverse conturi debitoare — Különféle tartozó számlák	2214	32	Profit curat — Tiszta nyereség	2675	01
	143182	32		143182	32

Profit și Perderi — Nyereség és Veszteség-számla.

DEBIT — TARTOZIK:	Cor.	fl.	CREDIT — KÖVETEL:	Cor.	fl.
Interese: — Kamatok: de depuneri — betéti kamatok	K. 4331	70	Interese: — Kamatok: dela cambii escontate — leszámitolt váltók után	K. 8712	61
de reescont — Vizleszámitolási kamatok	K. 670	85	dela lombard — előlegek értékpapirokra üzletben	K. 2	80
Spese și chirie — Költségek és házbér	677	97	dela cont-curent — folyó-számla	K. 379	31
Contribuțiuni: — Adók: directă: — egyenes: K. 739	61		Proviziuni — Jutalékok		479
10% după int. de dep. — 10% betéti kamatok	433	17			
competință — bélyeg díj	K. 10	40			
Amortizare la mobiliár — Leirás leltár számlán	36				
Profit curat — Tiszta nyereség	2675	01			
	9574	71		9574	71

Rêşnov, 31 Decembrie 1906. — B. Rozsnyó 1906 december hó 31-én.

Ioan Hamsa, Ioan Nan, Iosif Renghea,
director — igazgató. cassar — pénztárnok. contabil — könyvelő.

Directiunea: — Az igazgatóság:

Ioan Nan, George Crețu, George Renghea, George Butnari,
Ioan Pivari, Dr. Iancu Meșianu.

Confrontând aceste conturi cu registrele principale și auxiliare le-am aflat în ordine. — Jelen számlákat megvizsgáltuk és a fő- és segédkönyvekkel összhangzásban találtuk.

Comitetul de supraveghiere: — A felügyelő bizottság:

Rêşnov, 19 Februarie 1907. — B. Rozsnyó, 1907 február hó 19-én.

Aurel Ciortea, Dr. Eugen de Lemény, George Vintilă, Andrei Trett, Vasile Șofran,
președinte.

Meghívó.

a »RÊŞNOVEANA«, barcza rozsnói takarék és hitelintézet részvénytársaság-nak tisztelt részvényesei meghívotnak az 1907 évi Márczius 9-én 6 órakor délután az intézet helyiségében megtartandó

III-ik rendes közgyűlésre.

A tárgy sorozat a következő:

- 1) Az igazgatóságnak jelentése az 1906 évi ügyvitelre.
  - 2) A felügyelő bizottságnak jelentése.
  - 3) Meghatározása illetve helybenhagyása az 1906 évi mérlegnek és felmentés megadása az igazgatóság és felügyelő bizottság tagjainak.
  - 4) Határozat hozatal a tiszta jövedelem felosztása tekintetében.
  - 5) Az alapszabályok módosítása.
  - 6) Három tagnak megválasztása a jegyzőkönyv hitelesítése céljából.
  - 7) Határozat hozatal az alaptőkének kétszeresítése tekintetében.
- A részvényes urak, kik részt akarnak venni a közgyűlésen az alapszabályoknak 19 §-a értelmében értesítettnek, hogy részvényeiket az intézet pénztáránál egy nappal a közgyűlés megtartása előtt letegyék.

Az igazgatóság.

Prețurile cerealelor din piața Brașov.

Din 1 Martie 1907.

Măsura său greutatea	Calitatea.	Valuta în	
		Kor.	fl.
1 H. L.	Grăul cel mai frumos.	12	—
"	Grău mijlociu	11	—
"	Grău mai slab	10	—
"	Grău amestecat	9	—
"	Săcară frumoașă.	9	—
"	Săcară mijlocie.	8	—
"	Orz frumos	9	—
"	Orz mijlociu.	8	—
"	Ovăș frumos.	7	—
"	Ovăș mijlociu	6	80
"	Cucuruz	9	—
"	Mălaiu (meiū)	9	—
"	Mazăre.	18	—
"	Lințe	50	—
"	Fasole	18	—
"	Sămēntă de in	18	—
"	Sămēntă de cânepă	15	—
"	Cartofi.	2	—
"	Măzăriche.	—	—
1 kilă	Carne de vită	1	28
"	Carne de porc	1	28
"	Carne de berbec	—	—
100 kil.	Său de vită prospēt.	40	—
"	Său de vită topit	62	—

Vite nobilitate.
Soiurile cele mai nobile de struguri de masă, asortiment bogat, soiuri curate cu garanție liferează firma

Prima Pepinerie cu vite nobilitate de pe Târnava.
Proprietar, FR. CASPARI, Mediaș (Ardeal).
Cerești catalogul ilustrat!

Care conține scrisori de răcunoștință din toate părțile țerei. Se pot convinge proprietarii de vii, înainte de a face comande, cerând referințe dela persoane cunoscute, despre soliditatea firmei de sus. 2547,27—48.

La expozițiile igienice din Cairo în anul 1896 și în Londra în anul 1896 a fost premiat **SPIRITUL REUMA a lui Vidder** cu diploma de onoare și cu medaliile de aur. Probat de capacități medicale și întrebunțat cu succes în spitale

SPIRITUL-REUMA și FLUID de PUTERE,

are efect sigur la toate părțile corpului și are nume: **contra reumatismului dureri de nervi, șoldină, ischias, asthmă ș. a.** În multe cazuri efectul este atât de mare, că după o fricțiune încetează durerile.

Dureri de dinți și cap vindecă în 5 minute
Prețul unei sticle cu instrucție 1 coroană, sticle mai mari cu 2 cor. 40 bani.

Depou principala în Budapesta: la farmacia d-lui **Josif Török**
Kiraly-utca nr. 12 și Andrássy körút nr. 26, și la d-l **Dr. A. Egger**, Váci körút 17. asemenea în toate farmaciile din provincie, precum și la proprietarul

WIDDER GYULA

farmacist în Sátoralya-Ujhely.
Comandă din provincie se efectuează prompt.
Depou în Brașov: la Victor Roth farmacia la Ursu, Alexina Jekelius, Franz Kelemeo, Friedrich Stenner, Ed. Kugler. 7—20,2719.

Ce etate aveți?
Fața D-voastră este dovadă. — Dacă doriți a vă conserva fața tinăra întrebuințați **Pudra Actina de Cologne**, o novitate pe temel științifice, pentru conservarea și înfrumusețarea teintului și evitați pudra de orez, care astupă porii și produce sgrăbunțe. ACTINA are efect admirabil asupra neurețenii teintului, feței galbene, sgrăbunțosei, pistruiei etc. A se aplica cu o bucată de piele de caprioră albă, sau cu o basma de batist. Pudră actina neparfumată în cutii sau punguțe. Economie mare la Pudră în urma pachetării (legal apăr.). Mijloc probat pentru îngrijirea copililor, îngrijirea picterelor. Depărtează orice miros de sudoare. — O plăcere după baie și ras. Recomandat de medici. Prețul 3 cutii parf. Cor. 2, neparf. Cor. 1.50, în punguțe 30 b. În farmaciile Ed. Kugler, Fr. Kelemen, G. Obert En gros la: G. & R. Fritz, Wien și A. Notsch & C. Wien.

TIPOGRAFIA A. Mureșianu

Brașov, Têrgul Inului Nr. 30.

Acest stabiliment este provăduț cu cele mai bune mijloce tehnice și fiind bine asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne este pus în pozițiune de a pute eșecuta **orică comande** cu promptitudine și acurateță, precum:

- IMPRIMATE ARTISTICE în aur, argint și color.
- CĂRȚI DE ȘCIINȚĂ, LITERATURĂ ȘI DIDACTICE
- STATUTE.
- FOI PERIODICE.
- BILETE DE VISITĂ DIFERITE FORMATE.
- PROGRAME ELEGANTE.
- BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.
- ANUNȚURİ.
- REGISTRE și IMPRIMATE pentru toate speciile de serviciuri.
- BILANȚURİ
- Compturi, Adrese, Circulare, Scrisori.
- Couverts, în toată mărimea.
- TARIFE COMERCIALE, INDUSTRIALE, de HOTELURİ și RESTAURANTE.
- PREȚURİ-CURENTE și DIVERSE
- BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov Têrgul Inului Nr. 30, în etagiul, înderept în curte. — Prețurile moderate. — Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.